

Vidékfejlesztési Program és KAP Stratégiai Terv Bács-Kiskun vármegyei összefoglaló

I. KAP Stratégiai Terv (a továbbiakban: KAP ST)

2024-ben megkezdődött a Közös Agrárpolitika Stratégia Terv agrár-vidékfejlesztést támogató felhívásainak meghirdetése. A KAP Stratégiai Terv forrása összesen 5 651 Mrd Ft. A Kormány legutóbbi döntése alapján 3 153 Mrd Ft-ot lehet felhasználni agrár-vidékfejlesztési célokra, a KAP ST II. pillérében. A vidékfejlesztési források több mint fele gazdaságfejlesztést finanszíroz. Meghatározó a versenyképességet és a hatékonyságot növelő beruházások támogatása. Minden jelentős pályázati felhívás az idei évben megszületik.

A KAP ST végrehajtása gőzerővel halad. **2025. szeptember közepére már 52 pályázati felhívást tettünk közzé a KAP keretében, összesen 1 561,8 Mrd Ft pályázati forrással.** Megismerhették a vonatkozó fejlesztési lehetőségeket – többek között – a kertészetek, az állattartók, az agrár-környezetgazdálkodást vagy az ökológiai gazdálkodást folytató gazdálkodók, az élelmiszer- és feldolgozóipari szereplők, valamint a fiatal gazdálkodók is. Ebben az évben eddig a **KAP ST II. pillérében 170,14 Mrd Ft került kifizetésre.** Az előző évek kifizetéseivel együtt a **KAP ST kifizetései együttesen elérték a 407 Mrd Ft-ot.** Mindezidáig **65 755 kérelem támogatásáról döntött az Irányító Hatóság,** a KAP ST teljes **kötelezettségvállalása 2316,4 Mrd Ft.** A kötelezettségvállalás azért haladja meg a teljes forráskeretet, hogy a később esetlegesen „visszahulló források” mellett is teljes legyen a keretfelhasználás.

Az eddigi döntések közül kiemelendő, hogy:

- a **Feldolgozó üzemek komplex fejlesztésének támogatása** felhívás esetében ezidáig **213 db támogatási kérelem** esetében született pozitív támogatói döntés **237 Mrd Ft összegben,**
- az **Állattartó telepek megújításának támogatása** felhívás esetében ezidáig **836 db támogatási kérelem** esetében született pozitív támogatói döntés **39,5 Mrd Ft összegben,**
- a **Feldolgozó üzemek fejlesztésének támogatása** felhívás esetében ezidáig **761 db támogatási kérelem** esetében született pozitív támogatói döntés **37,7 Mrd Ft összegben,**
- a **Kertészeti üvegházakhoz, hűtőházakhoz kapcsolódó, és post-harvest fejlesztések támogatása** felhívás esetében ezidáig **48 db támogatási kérelem** esetében született pozitív támogatói döntés **9,3 Mrd Ft összegben,**
- a **Kertészet – ültetvénytelepítés és gyógynövénytermesztés támogatása** felhívás esetében ezidáig **117 db támogatási kérelem** esetében született pozitív támogatói döntés **1,5 Mrd Ft összegben,**
- míg a **Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatása** felhívás esetében ezidáig **92 db támogatási kérelem** esetében született pozitív támogatói döntés **1,4 Mrd Ft összegben.**

AKG esetében közel 20 ezer támogatási kérelem érkezett be 1,6 millió hektárra, ÖKO felhívásra mintegy 5,800 kérelmet nyújtottak be a gazdák, összesen 350 ezer hektár területre. Az Agrárminisztérium tekintettel a nagy igényre, források átcsoportosításának segítségével tudott olyan döntést hozni, mely értelmében lényegében minden formailag megfelelő, és a minimum vállalásokat teljesítő pályázó részére támogatást tud nyújtani:

- **AKG esetében több mint 19600 kérelemben 1,5 millió hektár, ÖKO esetében pedig mintegy 5700 kérelemben 330 ezer hektár területre született pozitív támogatói döntés.**
- **Ezek éves szinten mintegy 201,6 Mrd Ft, illetve 76,7 Mrd Ft támogatást jelentenek az érintett gazdálkodók számára.**

A további felhívások megjelentetésén az agrártárca a kap.gov.hu honlapon található menetrend szerint folyamatosan dolgozik.

A vármegyei HACS-ok KAP ST keretében rendelkezésre álló forrásai:

Helyi Akciócsoport neve	KAP ST				
	Teljes forráskeret (Ft)	Fejlesztési forráskeret (Ft)	Működési forráskeret (Ft)	Megjelent felhívások száma (db)	Tervezett felhívás száma (db)
Felső-Bácska Vidékfejlesztési Egyesület	1 332 950 143	1 026 371 610	306 578 533	1	3
Homokhátság Fejlődéséért Vidékfejlesztési Egyesület	444 824 451	342 514 827	102 309 624	1	4
Kiskunok Vidékéért Egyesület	320 404 740	246 720 000	73 684 740	1	3
Kolon Menti Leader Egyesület	302 874 376	233 213 270	69 661 106	2	3
Szabadszállási Gazdakör	210 995 481	162 466 521	48 528 960	1	3
ÜDE-KUNSÁG Vidékfejlesztési Egyesület	659 142 159	507 539 462	151 602 697	3	4
Összesen	3 271 191 350	2 518 825 690	752 365 660	9	20

II. Vidékfejlesztési Program (a továbbiakban: VP) státusza, háttér

Az új támogatási ciklus lehetőségei mellett vissza kell tekinteni a korábbi programozási időszak Vidékfejlesztési Programjának (a továbbiakban: VP) forrásaiból megvalósult vagy még folyamatban lévő fejlesztésekre is, amelyek jelentősen hozzájárultak ahhoz, hogy hatékonyabbá és ellenállóbbá váljanak az agrárvállalkozások a természeti és gazdasági környezet változékonysága közepette. A vidéki Magyarország számára a mezőgazdaság, az erdőgazdaság, az élelmiszerfeldolgozás és a kapcsolódó ágazatok fenntartható fejlődése olyan lehetőséget jelent, amelynek révén saját erőforrásaira építve képes értéket teremteni és megőrzést biztosítani, támaszkodva különösen a magyar KKV szektorra.

Az EMVA 2014-2020 programozási kerete Magyarország számára 3 430 millió euró, melyhez átlagosan 18% nemzeti társfinanszírozás társult. Ez összességében 1 413 Mrd Ft összegű keret felhasználását tette lehetővé. Az Európai Parlament és a Tanács 2020. december 23-i (EU) 2020/2220 rendelete alapján Magyarország a 2021-2027-es időszaki EMVA forrását 2021-

2022-re eső időszakra további összeggel megemelte, illetve **a kormány döntött a hazai társfinanszírozás 80%-ra történő megemeléséről.**

Mindezeknek megfelelően **a Vidékfejlesztési Program 2014-2022 között felhasználható keretösszege 2 942 Mrd Ft-ra növekedett.**

Az idei évben pénzügyileg is záruló VP keretének túlnyomó többségét pályázati felhívások útján juttatta el az agrártárca a kedvezményezettek részére. A teljes időszak során több mint 110 db pályázati felhívás jelent meg. Az egyes felhívások előkészítése során az Agrárminisztérium a piaci szereplők érdekképviselőivel folyamatosan egyeztetette azok részleteit, majd nyílt társadalmi véleményezésre bocsátotta a kiírások tervezetét, mely során bárki kifejthette álláspontját. **Összességében elmondható, hogy végig kiemelt figyelem követte a beruházási pályázatokat, valamint az AKG és ÖKO pályázatokat is.** Ezek mindegyikét többszörös túljelentkezés jellemezte, ami egyértelmű jele annak, hogy a széleskörű társadalmi egyeztetéssel kísért előkészítés során sikerült a fejlesztési igényekkel összhangban lévő kiírásokat készíteni.

Hazánkban a rendszerváltoztatás utáni időszak legnagyobb mezőgazdasági és élelmiszeripari fejlesztési programja indult el 2021-ben a VP keretei között. Magyarország **Kormányának intézkedései folytán** soha ekkora forráskihelyezés nem történt, soha ennyi nyertes pályázat nem volt korábban a vidékfejlesztési felhívásokhoz kapcsolódóan, mint 2021 és 2023 között. Ugyancsak ki kell emelni, hogy a felhívásokhoz kapcsolódó támogatások a hozzáadott érték teremtését és hatékonyságnövelést szolgálták.

Összességében elmondható, hogy a teljes VP-ből – a program kezdete óta – **országos szinten 394 127 db támogatási kérelem esetében 2 794 Mrd Ft kifizetésére került sor.**

Ezen összegből mintegy 291 Mrd Ft érkezett Bács-Kiskun vármegyébe, 9805 db vármegyei kérelem esetében, amelyből 240 Mrd Ft kifizetésére már sor került.

A vármegyét érintő legjelentősebb önkormányzati fejlesztések:

1. **A helyi közutak fejlesztése** intézkedés keretében Bács-Kiskun vármegyében mindösszesen 77 db helyi közút fejlesztésének támogatására került sor 8,6 Mrd Ft összegben, amelyből eddig 7,8 Mrd Ft kifizetésére került sor.
2. **A helyi piacok, közétkeztetés fejlesztése** intézkedés keretében Bács-Kiskun vármegyében mindösszesen 32 db helyi piacok, közétkeztetés fejlesztésének támogatására került sor 1,2 Mrd Ft összegben, amelyből eddig 1 Mrd Ft kifizetésére került sor.
3. **A településkép, közösségi tér fejlesztése** intézkedés keretében Bács-Kiskun vármegyében mindösszesen 27 db kérelem támogatására került sor közel 1 Mrd Ft összegben, amelyből eddig 0,9 Mrd Ft kifizetésére került sor.
4. A vármegyében jelentős volt még az **egyedi szennyvízkezelés** intézkedés iránti érdeklődés. Mindösszesen 6 db kérelem támogatására került sor 1,3 Mrd Ft összegben, amelyből eddig mindösszesen 1,1 Mrd Ft kifizetésére került sor.

A vármegyét érintő legjelentősebb fejlesztések vállalkozások esetében:

1. a VP az **állattartók beruházásainak** támogatásával az állattartó gazdaságok versenyképességét, hozzáadott érték termelésének fokozását, új épületek, építmények kialakítását, valamint az állattartáshoz szükséges eszközök, gépek, technológiák termelésbe állítását kívánta elősegíteni. Az állattartó telepek létesítményeinek épületenergetikai, épületgépészeti felújításával, technológiáinak korszerűsítésével, valamint a megújuló energia hasznosítására irányuló technológiák kialakításával csökken az ágazat energiafelhasználása. A járványos állatbetegségek állattartó telepeken történő megjelenésének kockázatának csökkentése.

Bács-Kiskun vármegyében mindösszesen 281 db beruházás támogatására került sor 53 Mrd Ft összegben, amelyből 43,2 Mrd Ft kifizetésére már sor került.

2. a VP a **kertészeti beruházások támogatásával a kertészeti ágazat versenyképességét és hozzáadott érték termelését kívánta növelni.** A támogatás keretében lehetőség nyílt új gépek, eszközök beszerzésére, meglévő gépek korszerűsítésére, valamint építési beruházásokra, beleértve az új épületeket, felújításokat és bővítéseket is.

A támogatás célja:

- a kertészeti ágazatok versenyképességének növelése,
- a hozzáadott érték termelésének fokozása,
- a fiatal mezőgazdasági termelők gazdaságainak megerősítése, fejlesztése,
- a vidéki térségben meglévő munkahelyek megőrzése, illetve új munkahelyek létesítése.

Bács-Kiskun vármegyében mindösszesen 372 db kertészeti beruházás támogatására került sor 8,8 Mrd Ft összegben, amelyből 8,2 Mrd Ft kifizetésére már sor került.

3. a VP **élelmiszeripari beruházásainak** célja az élelmiszeripar hatékonyságának növelése, versenyképességének javítása és a fenntartható fejlődés támogatása volt. További célként a termelékenység növelése, a hozzáadott érték emelése, az export növelése, valamint az élelmiszeripari üzemek fejlesztése jelent meg.

Bács-Kiskun vármegyében mindösszesen 155 db támogatási kérelem esetében született támogatói döntés 32,6 Mrd Ft összegben, amelyből 25,4 Mrd Ft kifizetésére már sor került.

4. a **Mezőgazdaság digitális átállásához kapcsolódó precíziós fejlesztések támogatása** felhívás célja a szántóföldi növénytermesztés, illetve a kertészeti ágazatok versenyképességének, hozzáadott érték termelésének fokozása, az új digitális szántóföldi és kertészeti technológiák és precíziós termesztési módok elterjesztésének támogatása, a precíziós gazdálkodáshoz kapcsolódó szolgáltatások igénybevételének ösztönzése volt.

Bács-Kiskun vármegyében mindösszesen 143 db támogatási kérelem esetében született támogatói döntés 13 Mrd Ft összegben, amelyből 12,5 Mrd Ft kifizetésére már sor került.

5. a VP keretében az öntözési közösségekbe szerveződött gazdákat segítette **Az öntözési közösségek együttműködésének támogatása** c. pályázati felhívás, amely alapján támogatás volt igényelhető a meglévő, közös érdekeltségű öntözőtelepek üzemeltetésére, fenntartására, illetve új öntözési beruházások előkészítésére. Az előző programozási időszak **VP keretében összesen több mint 1300 termelői**

vízgazdálkodási projektet támogatott az agrártárca, összesen 178 Mrd Ft összegben. Mindezek eredményeként **32 ezer hektárral bővült az öntözött terület,** valamint számos régi infrastruktúra is felújításra került.

Bács-Kiskun vármegyében mindösszesen 103 db támogatási kérelem esetében született támogatói döntés 15 Mrd Ft összegben, amelyből 10,6 Mrd Ft kifizetésére már sor került.

Bács-Kiskun vármegyében **AKG kapcsán mindösszesen 6.523 db kérelem támogatására került sor 109 Mrd Ft összegben,** amelyből 92,1 Mrd Ft kifizetésére már sor került. **ÖKO kapcsán pedig elmondható, hogy 945 db kérelem támogatására került sor 23,1 Mrd Ft összegben,** amelyből 15,8 Mrd Ft kifizetésére már sor került.

A vármegyei HACS-ok VP keretében elért eredményei:

Helyi Akciócsoport neve	VP			
	Teljes forráskeret (Ft)	Megjelent felhívások (db)	Támogatott kérelmek (db)	Megítélt támogatás (Ft)
Felső-Bácska Vidékfejlesztési Egyesület	1 581 488 000	9	316	1 452 743 409
Homokhátság Fejlődéséért Vidékfejlesztési Egyesület	589 544 000	10	125	510 332 692
Kiskunok Vidékéért Egyesület	551 878 000	9	86	526 290 841
Kolon Menti Leader Egyesület	448 650 000	8	64	390 121 851
Szabadszállási Gazdakör	438 638 000	8	41	391 157 014
ÜDE-KUNSÁG Vidékfejlesztési Egyesület	970 431 000	8	127	916 181 013
Összesen	4 580 629 000	52	759	4 186 826 820

Kecskemét, 2025. szeptember 22.